

TARİHİMİZİN
GİZLİ ODALARI

© 2024, Hayat Yayıncılık, İletişim, Yapım, Eğitim Hizmetleri ve Tic. A.Ş.

Tüm yayın hakları anlaşmalı olarak Hayat Yayınları'na aittir.

Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir; izinsiz çoğaltılamaz, basılamaz.

ISBN: 978-605-5365-70-7

Sertifika No: 75092

Hayat Yayınları : 435
Tarih Serisi : 5
Kitabın Adı : Tarihimizin Gizli Odaları
Yazarı : Yavuz Bahadıroğlu
Yayın Editörü : Erol Şahnacı
Metin Editörü : Özlem Başboğa
Kapak Tasarım : Ferhat Çınar
İç Tasarım : Erdi Demir
Baskı Yeri - Tarihi : İstanbul - 2024
Baskı - Cilt : Alioğlu Matbaacılık

Orta Mahalle Fatih Rüştü Sokak No: 1/3-A

Bayrampaşa / İstanbul

Tel: (0 212) 612 95 59

Sertifika No: 45121

Hayat Yayın Grubu

Molla Gürani Mahallesi, Oğuzhan Caddesi No: 15 Kat: 3

Fındıkzade - Fatih / İstanbul

Tel: 0212 613 11 00 Gsm: 0530 259 80 96

www.hayatyayinlari.com - e-posta: hayat@hayatyayinlari.com

[twitter/hayatyayinlari](#) - [facebook/hayatyayinlari.com](#) - [@hayatyayinlari](#)

YAVUZ BAHADIROĞLU

TARİHİMİZİN
GİZLİ ODALARI

YAVUZ BAHADIROĞLU

1945 yılı başında Rize ilinin Pazar kazasına bağlı Hisarlı köyünde dünyaya geldi. 1971'de İstanbul'da gazeteciliğe başladı. Muhabirlik, araştırma-inceleme, röportaj ve fıkra yazarlığı yaptı. Gazete, dergi ve şirket yöneticisi olarak çalıştı. Gazeteciliğini muhabir ve röportajcı olarak sürdürürken, Niyazi Birinci adıyla çocuklara yönelik eserler üretti. Yüzlerce çocuk romanı, hikâye yayınladı. Asıl çıkışını tarihi romanlarıyla yaptı. İlk romanı Sunguroğlu ve ardından yazdığı Buhara Yanıyor, ülkenin en çok satan romanlarından oldu. Genelde Osmanlı'nın çeşitli dönemlerini ele alan otuzu aşkın roman yazdı. Hâlen ulusal yayın yapan Moral FM radyosunda günlük yorumlar yapıyor ve bir günlük gazetede köşe yazarlığını sürdürüyor.

Yazar, evli ve üç çocuk babasıdır.

İÇİNDEKİLER

Bendenizi takdimimdir!.....	7	Tarihin içinden: Gazi Hoca'nın hikâyesi.....	123
Tarih penceresinden hayat.....	10	“Tebliğattır Gazi Hoca!”.....	125
Kitaba giriş niyetine... ..	13	“Ezan Türkçe kıraat olunacak!”.....	126
Kitaba zihni ve fikri hazırlık babında... ..	20	“Angara'ya bağlılığımı göster, vokuat çıkartma!”.....	128
Bize ne oldu?	30	Gazi Hoca deli mi, veli mi?.....	132
Osmanlı'ya neden saldırıyorlar?.....	44	“Yeter: Söz milletindir!”.....	134
Tarihle övünmek mi lâzım?.....	47	Ezanın aslına çevrilmesine dair kanun teklifleri.....	135
Tarih ayaklarımıza mı dolaşıyor?.....	50	CHP: “Arapça ezan hakkında münakaşa açmaya taraftar değiliz”.....	138
Tarihe ilgi arttı mı?.....	54	Mecliste ezan görüşmeleri.....	139
Tarihten nasıl ders alınır?.....	56	Millet Mersin'e, aydın tersine.....	141
Harf aslında nedir?	58	Gazi Hoca'nın dönüşü.....	143
Çerkez Ethem Bey “hain” miydi?.....	64	“Ezan-ı Muhammedi okumak selbes!”.....	144
Reşit Bey'den, Atatürk'e mektup.....	69	Osmanlı Devleti “diktatörlük” müydü?.....	147
Atatürk'ün muhafız alayı komutanı Topal Osman Bey neden katledildi.....	72	Nasılmışız, nasıl olmuşuz?.....	150
Oniki Ada'yı hatırlayanınız var mı?.....	81	“Vezarette kemalât aranır”.....	152
Osmanlı'da içki meselesi nedir?.....	86	Adalet mülkün temelidir.....	153
İlk seçim ne zaman yapıldı?.....	88	Şaşırtıcı bir özgürlük belgesi: Amannâme.....	154
Yakın tarihimizde din-devlet ilişkileri nasıldı?	90	“Mağrur olma padişahım, senden büyük Allah var!”.....	156
TBMM'de hezeyanlar	99	Hukuk ve padişah.....	158
Şiirlerde hezeyanlar.....	100	Mahkemeden kovulan padişah: Yıldırım Bayezid.....	161
Yeni din, yeni kible, yeni minare, yeni ezan.....	101	“Ne günlere kaldık bre!”.....	163
Atatürk'ü “tanrılaştırma”.....	104	Ava giden avlanır.....	165
Ezan neden Türkçeleştirildi?	110	Padişahın yetkileri.....	167
Ezan ve yasad.....	111	Yabancıların Osmanlı hakkındaki hükmü.....	172
Bir ezan uğruna.....	114	Bu konuda son sözler.....	174
İlk Türkçe ezan	116	“Uydu uydu söyle”.....	176
Bediüzzaman'ı dinleyelim.....	118		
Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde.....	119		
Maksat vatan kurtulsun!	121		

Osmanlı'da "hayvan hakları" var mıydı?.....	179	"Divan-ı Hümâyûn hükmüdür"	253
Yassı Ada, İmralı Ada ve Hayırsız Ada	182	Aşktan ve evlilikten sürgün	257
"Su medeniyeti" ne demektir?	185	Tarihin vicdanı var ama duyguları yoktur	259
Osmanlı'da çeşme kültürü	188	Osmanlı'da külliye ve cami kültürü.....	262
Bir Valide Sultan çeşmesinin hikâyesi	189	"Altın minare"den altı minareye.....	266
Hayatı boyunca sadece iki kez yıkanan kraliçe	197	"Devşirme sadrazam"lar Osmanlı'ya zarar verdi mi?	267
Ve koku kültürü	198	Üç devşirme portresi	269
Osmanlı Devleti niçin ve nasıl doğdu?	202	Valide sultanlar lükse düşkün müydü?	273
Osmanlı Devleti'nin nüfusu ne kadardı?	208	Padişahlar ve anneleri.....	278
Eyalet sistemi	210	Yabancı yazarların haremi.....	280
Theodore Roosevelt ve Dünya hâkimiyeti	211	"Osmanlı kadını zevkli ve beceriklidir"	282
Osmanlılar eğlenirler miydi?.....	213	Sağlam Müslümanlardı	284
İbadeti keyfe dönüştürmek	216	Nurbanu Sultan	286
Cambazlar, hokkabazlar	218	Hanımkent: Üsküdar.....	287
"Zevk" anlayışı.....	219	Valide sultanların hayır eserleri	288
Hangi padişah nerede yatıyor?	221	Bir rüya.....	293
Padişahların Hırka-i Saadet ziyaretleri nasıl gerçekleşirdi?	224	Diğer eserler	296
Padişahlar ne yer, ne içerdi?	226	Âdile Sultan	298
Günde iki öğün yemek	230	Malını-mülkünü satıp fukaraya dağıttı	300
Sefer ve bayram yemekleri.....	232	Saray sofrası.....	301
"Haram yiyen harami olur"	233	İftar huzuru arzusu	302
Bosna papazlarına Fatih'in fermanı.....	235	Topkapı Sarayı'nda Kadir Gecesi	303
Fatih'in namaz fermanı.....	236	Yumurta-yı Hümayun	304
Fatih'in vasiyetnamesi	238	Artan yemekler fakirlere dağıtıldı.....	305
Fatih öldü mü, öldürüldü mü?.....	239	Bir ibret levhası: Kefensiz gömülen Sultan	306
Fatih'in mezarı sonradan açıldı mı?	242	İsimsiz bir göçebenin yıktığı hükümdar.....	311
"Devşirme sistemi" nedir?	245	Hikâyecik: Zeynep ve Kâmil	314
Ocağa esnaf girdi	250	Bir başka hastane: Baltalimanı Kemik Hastanesi.....	315
Makale tadında: "Kahraman Akıncı"nın sonsuz yalnızlığı	251	Padişahlara neden saygısızlık edilir?	317
		"Son söz" yerine kaim.....	334

BENDENİZİ TAKDİMİMDİR!

Yalnızlar rıhtımının meçhul denizcisi olmak isterdim fakat buna pek imkân bulamadım, yazdıkça tanındım. Meşhur ile meçhul arasında kaldım. Hâlâ o aralıkta duruyorum.

Profesyonel anlamda yazdığım ilk yazının (1971) üzerinden kırk bir sene geçti. Çeşitli isimlerle köşe yazıları ve kitaplar kaleme aldım. (Kalem kullanan yazar kalmadı, ruhumuza *bilgisayar virüsü* girdi.) Yurt içinde ve yurt dışında, çeşitli konularda sayısız konferanslar verdim. Hâlen Moral FM’de hafta içi her gün “*Hayatın Yorumu*” başlığı altında hayatı yorumlamaya çalışıyorum. Ayrıca, Pazartesi günleri güncel olaylara, Çarşamba günleri ise tarihe ilişkin programların sürekli konuğuyum ve Akit gazetesinde günlük köşe yazıları yazıyorum. Bu arada *Moral Dünya* dergisinin Genel Yayın Yönetmenliği de var.

Bitmedi: Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde oluşturulan Yayın Kurulunda kurul üyesiyim, Çevre Bakanlığı’nın açtığı “*Çanak-kale Savaşları Sunum Merkezi Mimari Proje ve Temaşa Sistemleri Fikir Projesi Yarışması*”nda jüri danışmanlığı yaptım. (Bunlar bir ücret alınmadan yapılan görevlerdir.)

Bütün bunlara kitap çalışmalarımı, araştırmalarımı, edebi ve tarihî etkinliklerde görev üstlenmelerimi, çeşitli konularda konferans vermek için çıktığım yurt içi ve yurt dışı seyahatlerimi de ekleyebilirsiniz.

Bir de özel hayatım var tabii herkes gibi ...

Bir ara televizyonların birinde “*Tarihçe*” başlıklı uzun soluklu bir tarih programı da yaptım. Beni çok sardığımı söyleyemem. Televizyonun bana göre bir şey olmadığını farkedince vazgeçtim. Çünkü televizyon meşhur ediyor. Ben ise *meşhur* olmak değil, *meçhul* kalmak istiyorum. Görüntüm yerine fikirlerim ve tespitlerim yaygınlaşsın istiyorum.

Kim olduğuma gelince: Dünyaya, başkalarına haddini bildirmek için değil, haddini bilmek için gönderildiğine inanan garibanlardan bir âdemoğluyum ...

Yunus'ça bir deyişle, "*Beni bende demen, bende değilim/ Bir ben vardır bende, benden içerü.*" diyemem elbet, çünkü ne böylesine derin bir meziyetim ne de şiir yeteneğim var, ancak yalın anlatımla kendi hakkımda birkaç şey söyleyebilirim.

1945 yılında Rize'nin Pazar ilçesine bağlı Hisarlı köyünde dünyaya geldim. Bitmez tükenmez okullarda yıllarım tükendi. Yıllarla birlikte yollar da tükenmesin diye tarihe sardım. Ne de olsa *tarih sürekli bir başlangıçtı*. Bitmez tükenmez sıraların içinde buldum kendimi.

Ah, eğitim sistemi! Pek çok insan gibi, beni de mengeneye kısırdı. Hem ruhumdan, hem de beynimden yaralandım. Beynimin ve ruhumun yaralarını tedavi için de kendimi, okullarda okutulmayanları okumaya ve ders kitaplarında yazmayanları öğrenmeye verdim.

Yıllar boyu okudum, okudum, okudum... Hamdım, yandım, piştim!..

Sonra yazdım, yazdım ...

Bu kez de yazdıklarımı yayınlatamamak gibi bir dert çıktı karşıma. Meşhur olmayan bir yazarın kitabını kimse basmak istemiyordu. Çare ararken, gazetecilik tek çare olarak karşıma çıktı. 1971'de İstanbul'da gazeteciliğe başladım.

Muhabirlik, röportajcılık, köşe yazarlığı derken, yüreğim kitaplaşmaya başladı. İlk kitabım *Sunguroğlu* 1972'nin başlarında yayınlandı. Mütevazı bir tarihi romandı ama bu konuda öylesine büyük bir boşluk vardı ki, ilk kitabım yüreklerde sabah meltemi gibi esti.

Ardından diğerleri geldi: *Buhara Yanıyor, Elveda Buhara, Turgut Alp, Malazgirt'de Bir Cuma Sabahı, Sultan Dördüncü Murad, Şehzade Selim, Şirpençe, Mısır'a Doğru...*

Bir de baktım ki, yazdığım kitaplar küçüğüyle, büyüğüyle boyuma yaklaşmış. Çocuk kitapları, romanlar, biyografiler, denemeler, belgeseller, hikâyeler, tiyatro oyunları, senaryolar...

Kısacası, dostlarım, *yazmak* denince aklınıza gelen her şey...

“*Sen allame-i cihan mısın ki, her konuda yazıyorsun?*” diyeceksiniz belki de. Hayır, allame-i cihan değilim. Ama allamelerin kendilerini köşelerine çekip sırça köşklerinde günlerini gün etmeye daldıkları bir fetret devri çocuğuyum.

Yollarda milyonlarca susuz yolcu gördüm. Yanlışta heba olan gencecik insanları izledim, yüreğim yandı. O yangının ortasında kaleme sarıldım ve canhıraş bir gayretle yazdım.

Yadırgandım, yargılandım, fişlendim. “Balyoz Darbe Plânları”nı hazırlayanlar beni de kara listeye aldı. Adım, kalemi kırılacak yazarlar arasında geçti. “Allah’ın kırmadığı kalemi kimse kıramaz!” dedim, yazmaya devam ettim. Bir de baktım ki, komplo ters tepmiş, benim için hazırlanan hücreye kendileri düşmüş.

Şükran-ı nimet olarak söyleyeyim ki, hiçbir kitabım vitrinlerde kalmadı. Sararıp solmadı. Yazdıklarımın arasında 200. baskısını yapanlar var. Hâlâ da ülkemizin en çok okunan yazarları arasındayım. Kitaplarım pek çok dilde yayınlandı, pek çok ödül aldım. Aldığım ödüller arasında, *Tarihi Sevdiren Adam* unvanı da var ki, hayat boyu aldığım ödüllerin en anlamlısıdır. Bu ödülü iftiharla taşıyorum ve lââyık olmaya çalışıyorum.

Aralıksız yirmi yıl yazdıktan sonra, sekiz buçuk yıllık bir yöneticilik serüveni yaşadım... Allah orada da muvaffakiyet nasip etti. Yönettiğim şirketler grubu, kendi alanının en büyükleri arasına girdi.

Zaman zaman günlük politikaya çekmek istediler beni, girmedim; iş âlemine almak istediler, gitmedim; kitaplarımınla yaşamayı seçtim.

Hâlen kitaplarımınla birlikte, kitaplarımda yaşıyorum.

Kısacası, hizmet mükellefiyetimi îfaya çalışıyorum.

Bütün hayatım bundan ibarettir.

Hepinize selamlar, saygılar ve dualar...

Yavuz Bahadıroğlu (İstanbul, 2012)

TARİH PENCERESİNDEN HAYAT

Din ve tarih dâhil, her şey bir ikilem içinde ele alınıyor Türkiye-mizde. Bu yüzden hem her şey muğlâk kalıyor hem de tartışmalar çabucak kavgaya dönüşüyor...

Bu, toplumlara ideolojinin tuzağıdır; galiba biz, böyle bir tuzağa düştük! (Rahmetli Cemil Meriç'in deyişiyle, "*İdeoloji deli gömleğidir.*")

Aslında resmî mülâhazaların giremeyeceği iki alan söyle deseler, tereddütsüz *din* ve *tarih* derim. Hazin ki en çok bu alanlara girmiş, görüş bildirmiş, hükümler vermiş...

Sadece totaliter rejimlerde rastlanabilen bu anlayış, Türkiye Cumhuriyeti'nin yakasını hiç bırakmamış...

Tabii *ifrat tefriti* doğurmuş, her ifrat kendi alternatifini üretmiş...

Meselâ, resmi tarihin (ki ders kitaplarında somutlaşır.) *Kızıl Sultan* dediği Sultan II. Abdülhamid Han, alternatifinde *Ulu Hakan* olarak selâmlanmış. Resmi tarihin vatan haini ilân ettiği Sultan Vahideddin, alternatifinde büyük vatansever olmuş. Bunların ve benzerlerinin etrafında saflaşmalar meydana gelmiş, kıran kırana savaşlar yaşanmış...

İki tarafın bilgi sahibi olmadan kanaat sahibi olmuş fanatikleri, tarihi kişilerle olaylara salt tarih ilmi açısından yaklaşan dürüst tarihçileri konudan uzak tutmuş. Dolayısıyla gerçek Abdülhamid'le gerçek Vahideddin, tarihimizin diğer bazı gerçekleri gibi, kaynayıp gitmişler.

Böyle bir ortamda, özellikle yakın tarihe ilişkin olarak resmi tarih tezine aykırı şeyler söylemek büyük cesaret istiyor... Oysa yakın tarih hakkında aldığım soruların haddi hesabı yok. Ne çare ki, yakın tarih, tam bir mayın tarlasıdır...

Yakın tarih tek kaynaktan ve tek kanaldan beslenir (Atatürk'ün "Nutuk"u). Bu nedenle de tümüyle resmi kimliktir. İşte bu yüzden yakın tarih, belgelerden ziyade duygulara bağlı olarak gelişmiştir.

Artık bunu aşmamız, tarihin kodlarını çözmemiz gerekiyor...

Söyler misiniz sevgili dostlarım, bazı sorular sizin de kafanızı kurcalamıyor mu?

Soru: Sultan Abdülaziz öldü mü, öldürüldü mü?

Soru: Sultan II. Abdülhamid'in gerçeği nedir? Ulu Hakan mı, Kızıl Sultan mı?

Soru: Sultan Vahideddin ve Enver Paşa gerçekten hain miydiler?

Soru: Gençliğini savaş meydanlarında tüketen, birkaç kez yaralanan ve İstiklâl Savaşımızın başlarında çıkan isyanları bastırıp büyük hizmetler yapan Çerkez Ethem Bey, uğruna hayatını hiçe saydığı ülkesinden neden kaçmak zorunda kaldı?

Soru: Birinci İnönü Savaşı gerçekten oldu mu?

Soru: Osmanlı başkentini işgal eden İngilizler, neden işgali Anadolu'ya yaymadılar? Neden hiçbir cephede onlarla savaşmadık? Savaşmadığımız, yenmediğimiz hâlde niçin çekip gittiler? Giderken ne götürdüler?

Soru: Lozan'daki masaya, savaş kazanmış bir devlet olarak mı oturduk, yoksa kaybetmiş bir devlet olarak mı? Kazanmış bir devlet olarak oturduysak neden Misak-ı Milli sınırlarına dahi sahip çıkmadık? Adaları, Kıbrıs'ı, Musul'u, Kerkük'ü, Batı Trakya'yı neden terk ettik? Neden Yunanistan'dan savaş tazminatı istemedik?

Yakın tarihe ilişkin olarak resmi tarih tezine aykırı şeyler söylemek büyük cesaret istiyor... Oysa yakın tarih hakkında aldığım soruların haddi hesabı yok. Ne çare ki, yakın tarih, tam bir mayın tarlasıdır...

Soru: Balyoz, Sarıkız, Kafes, İrtica Eylem Plânı gibi gizli çalışmaların tarihi kökleri var mı?

Soru: Günümüzü kasıp kavuran cuntalar, tarihimizin bir mirası mıdır?

Soru: İstiklal Savaşımızın gerçeği nedir? Yunanlıların İzmir'i işgal etmesini isteyen İngilizler, sonra neden Yunanistan'a sırt çevirdiler?

Soru: Atatürk neden evlenip boşandı?

Soru: Lâtfî Hanım'dan önce aşk yaşadığı Fikriye Hanım'ın akıbeti ne oldu?

Soru: Latife Hanım'ın yasaklanmış anılarında neler yazıyor?

Soru: Arşivlerin yakın tarihe ilişkin kısmı neden açılmıyor?

Soru: Atatürk neden kanunla korunuyor?

Uzak ve yakın tarihimize ilişkin daha pek çok soru ...

* 31 Mart Olayı'nın sırrı ...

* Menemen Olayı'nın aslı ...

* Dersim ve Şeyh Said İsyanı'nın gerçek sebepleri ...

* Yıldız Yağması'nın perde arkası ...

* Sarıkamış Harekâtı için uydurulan yalanlar ...

* Trabzon Meb'usu Ali Şükrü Bey'le Topal Osman'ın katli ...

* İzmir Suikastı'nın içyüzü ...

* Osmanlı Devleti'nin yapısı, Osmanlı insanının duruşu, örnek alabileceğimiz özellikleri ...

Daha pek çok konu, pek çok soru ...

Bu soruların içinde dolaşmak, mayın tarlasında yürümekten farksızdır. Deneyelim bakalım.

KİTABA GİRİŞ NİYETİNE...

Molla Fenariler, Zembilliler, İbn-i Kemaller, Hızır Çelebiler, Molla Güraniler, Hüsrevler, Ak Şemsüddinler, Ebussuûd Efendiler, Sinanlar, Barbaroslar, Turgut Reisler, Uluğ Beyler, Pirî Paşalar; bugün bile iftihar kaynaklarımızı teşkil eden kervansarayların, su kemerlerinin, mimarî abidelerin, edebî eserlerin, sebillerin, diğer yardımlaşma ve kardeşlik müesseselerinin banileri...

Rahatça söyleyebiliriz ki, 600 seneye bu kadar abideyi ve bu sayıda insanı sığdıran başka bir tarih mevcut değildir. Abide şahsiyetlerimizin bir dökümünü yapın, 50'şer yıllık kesitlere oturtun; bakalım her 50 yıla kaç abide şahsiyet, kaç cihangir, kısacası dünya örneği kaç insan isabet edecektir?

Bir de son yüzyılımıza, devletin izmihlâl dönemine bakın; kimi görebiliyorsunuz? Ve kafalarınızı çatlatırcasına düşünün: Redd-i miras, bu milletin nelerine mâl olmuştur? Yavuz Sultan Selim'i unutturmak için, meşhur *Goben* zırhlısının *Yavuz Sultan Selim* olan adını, Cumhuriyet Türkiye'si sadece *Yavuz* şekline getirmekle, yeni nesillere ne kazandırmış, Meclis kürsüsünden hanedana yapılan saldırılar hangi problemlerimizi çözmüştür?

Kendimizi tutamıyor ve Fransız yazar Claude Ferrere'den konuyla ilgili hayret uyandıran ifadelerinden kısa bir bölüm alıyoruz:

"Size tuhaf bir şey söyleyeceğim. Günümüzün cumhuriyetçi Türkleri, kendilerini Bayezid'in torunları değil de Timur'un torunları sayıyorlar. Cumhuriyet donanmasında bir zırhlı var: Almanların eski 'Goben' zırhlısı... Bu geminin adını değiştirmek ve millî bir isim vermek gerekti. Çok haklı olarak 'Yavuz Selim' adı teklif edildi. Ama Çankaya Hükûmeti buna razı olmadı. Kısaca 'Yavuz' denmesini uygun buldu. Osman'ın (Osman Gazi'nin) adı, Ankara'daki adamlar için tarihten silinmesi ge-

reken, nefret edilecek bir şey hâline geldi. Tahripkâr ve zalim Cengiz'le Timur; sayısız saraylar yaptıran, mabetler inşa ettiren, yollar açan, bunca eyaleti Türk topraklarına katan hükümdarlara (padişahlara) tercih edilmektedir... Cumhuriyet Türkleri, cetlerinin mirasını hor görmeye başladılar.” (Claude Ferrere, Türklerin Manevî Gücü, s. 1987 v.d.) ...

Yabancıları bile dehşete düşüren bu *redd-i miras*, sadece şahsiyetlere münhasır kalsaydı, belki tahribat bu seviyede olmayacaktı. Hazin ki, aşiretten beylik, beylikten devlet çıkararak ve devleti en az 400 sene cihanın üçte birine hâkim kılan temeller de tahrip edildi.

Âkif'in hicranla dile getirdiği gibi, “*inkılâp ümmetinin şanı, yakıp yıkmaktı.*”

Eski adına ne varsa yerle bir edilmeliydi ki, enkazın üzerinde yeni bir devlet kurulabilirdi!

Yeni devletin telâkkileri gibi insanları da modern olacaktı. Örnek vardı: Avrupa... Her vesileyle kuyumuzu kazan, her fırsatta Haçlı güruhunu üzerimize saldırtan Avrupa... Onun gibi giyinecek, onun yazısıyla yazacak, kendi kültür kaynaklarımıza sırt çevirip tarihimizi inkâr ederek onun kaynaklarına yönelecektik. Papa'nın teklifini reddettiği ve Hıristiyan olmadığı için Fatih'i kinayacak, Yavuz'u kanlı katil ilân edecek, Kanuni'ye iftira atacak, oğlu II. Selim'e sarhoş damgası vuracak, Abdülhamid'e Ermeni komutacıları ağızyla Kızıl Sultan, Vahideddin'e hain diyecek, bütün tarihi hanedan tarihi ilân edip kendimize Etiler'den, Sümerlerden, Moğollardan ecdat arayışına çıkacaktık.

Vesikalar, vakıflar önemsizdi. Nazarlarında tarih, bir ilim değil, bir sanattı. Objektif olmasının önemi yoktu. Sadece millî olmalıydı. Bunun için de dinî unsurlardan ayıklanması gerekiyordu. Yani geçmiş reddediliyor, yok ediliyor, *yokun* üzerine geleceği inşa etmek gibi imkânsız bir hayalin peşinde koşuluyordu. Artık “*Din yok, milliyet var*”dı!

Şimdi gelin, Prof. Osman Turan'ın, üniversitelerde okutulan ders kitabından, neler yapıldığını takibe çalışalım:

1. Türk Devleti, kanunlarla ıslahat yapmak yerine, din esaslarına dayanmayan Batı devletleri kanunlarını doğrudan kabul ederek, dinin siyasî hayat üzerindeki etkisini bertaraf etme yoluna gitti. Bu suretle siyasî hayat üzerinde büyük nüfuz sahibi olan din âlimleri [ulema] sınıfının da otorite kaynağını ortadan kaldırdı. Kanunların halk tarafından benimsenmesi için, bu kanunların şu veya bu ülkeden aktarıldığı üzerinde durulmadı, kamuoyuna “uygar ülkelerin kanunları” diye takdim edildi.

2. Millî devlet, tekkeleri kapatarak ve tarikat faaliyetlerini yasaklayarak, bölücü ve devlet otoritesini zayıflatıcı niteliklerini asgariye indirmeye çalıştı.

3. Memlekette kullanılan kıyafetlerin Batı memleketlerinde kullanılanlardan ayrı oluşu, Batılılaşma çabasında olan bir toplumun bu yolu benimsemesine psikolojik bir engel teşkil ediyordu. Ayrıca Batı âdetlerini benimsemiş aydınların Avrupalı kıyafetlerle gezmeleri yanında geleneksel kostümlerin kullanılışı, zaten mevcut olan halk ayırımını kuvvetlendirici ve görülebilir şekle sokacak nitelikteydi.

Millî devlet, sosyal ayırımları görünebilir ve sembolik şekilde ifade eden kıyafetlerin giyilmesini yasaklayarak, yerlerine herkesçe giyilebilecek kıyafetlerin giyilmesini sağlamaya çalışarak, bu ayırımların zayıflamasına çalışmıştır.

4. Millî devrimin bir amacı, Türkiye’yi Asya ve Arap kültüründen çıkararak Batı kültürüne mâl etmektir. Sosyal ve siyasî hayatın her yönüne nüfuz etmiş olan dini bu yerinden çıkararak birey ile Tanrı arasında bir olay yapmak, Arap kültüründen çıkmanın başlangıcını teşkil ediyordu. Bunu gerçekleştirmek, dinin toplumsal kurumlarını ve görüntülerinin bir kısmını ortadan kaldırmakla mümkün olabilirdi. Devrimlerin izlediği yol da bu oldu. Ancak din gibi, hislere hitap eden bir kurumun zayıflaması, bir “his boşluğu” meydana getiriyordu. Bu boşluğu doldurmak veya diğer bir deyimle “bireysel” hislerin toplumsal hareketler şeklinde ifade edilmesini sağlamak için, millî hislerin geliştirilmesine, milliyetçiliğin yayılmasına çalışıldı. Mustafa Kemal’in kişiliğine yönelen bağlılık, sultan ve halifeye duyulanın yerini aldı. Milleti yüceltmek emeli ise

hiç olmazsa aydınlara, erişilmesi güç, kendilerini vermelerini gerektiren bir ideal verdi. İhdas edilen millî bayramlar, düzenlenen törenler, dinî tören ve bayramlarda duyulan hislerin millî günlerde de duyulmasını sağlamaya çalıştı ve bunda başarıya ulaştı.

Prof. Osman Turan, Arap harflerini kullanmanın doğurduğu güçlükleri belirtirken şu görüşü ileri sürüyor:

“Gerçekten İslâm harfleri şakulî, ufki ve insinaî (kırak) olduğundan onunla bir metnin yazılması ve okunması, zaman ve emek tasarrufu sağlar. Lâtin harfleri gibi sadece ufki ve uzun olmadığı için muhakeme mana üzerinde toplanır. Eski yazı ile bir bakışta bir cümle okunur, hatta bir sahifenin muhtevasına nüfuz edilir... Mimarîde büyük selâtin camileri ve kervansaraylar, musikide Dede Efendiler ne ise, yazı sanat eserleri ile tuğralı fermanlar da aynı ince ve yüce ruhun tecellileridir.” (Türk Cihan Hâkimiyeti Mefkûresi Tarihi)

Yazar burada güçlüklerden söz ederken, sanıyorum Kur’an alfabesinin okuma yazma güçlüğünü kastetmiyor. Zira alfabe değişikliğinin gerçek mahiyetini, müteakip sayfalarda anlatıyor. Buradaki güçlük, galiba, hâkim zihniyetin ülkeyi sokmak istediği mecralara eski alfabemizin engel teşkil ettiği kanaatinden kaynaklanıyor. H. Ritter, “Lâtin yazısından beş defa kısa ve harikulâde müsait olan Arap yazısının okuma yazmayı kolaylaştırdığını ve bu sebeple İslâm âlimlerinin sayısız eser verdiğini” [Classicisme et Declin culturel dans l’histoire de İslâm, Paris 1957, s.178-179]

Şimdi hepimizi uzun uzun düşündüreceğine inandığım konuya geçelim. Aynı ders kitabından aktarıyorum:

“Sovyetler Birliği’ndeki Türk cumhuriyetlerinde Arap yazısı yerine Lâtin harfleri kabul edildi. Değişikliğin amacı Sovyet Türklerini kültürel bakımdan Türkiye’den ve dinî bağları olan Araplardan ayırmak olmasına rağmen, milliyetçi kadroya Lâtin harflerinin Türkçe için çok daha uygun olacağını gösterdi.”

Harf Devrimi’nin tek amacı ve hatta en önemli amacı, okuma yazmanın yaygınlaşmasını kolaylaştırmak değildir. (Ders kitaplarında böylesi iddialar, maalesef hâlâ mevcuttur. Arap harfleriyle okuma